

Hvordan realisere grønne anleggsplasser?

Dialogkonferanse, utslippsfrie anleggsplasser i nord

Onsdag 5.mai 2021

Stein Windfeldt, direktør EBA Nord-Norge

Medlemmene dekker hele bredden i bygg- og anleggsnæringen

EBA

ENTREPRENØRFORENINGEN
BYGG OG ANLEGG

Asfalt

Bygg

Anlegg

Jernbane anlegg

Jernbane drift

Drift veg

Vedlikehold veg

Bolig

Undervannsentreprenører

Fjellsikring

Tett faglig dialog med entreprenørene gjennom fagutvalgene

Næringspolitisk utvalg Anlegg

- Skanska
- Veidekke
- LNS
- NCC
- HAB
- Implenia
- Gjermundshaug Anlegg
- Kruse Smith

Asfaltutvalget

- Veidekke
- Peab
- NCC
- Skanska
- Velde
- Feiring Asfalt
- Asfalt Sør
- Brani AS

KEM-utvalget

- Skanska
- Kruse Smith
- NCC
- Veidekke
- JM Norge
- Ø.M. Fjeld
- Betonmast
- Mesta
- Backe

Etikk og samfunnsansvar

- Baneservice
- Veidekke
- NCC
- Veidekke
- Skanska
- Alliero
- AS Backe
- Norsk Hydro

Kompetanseutvalget

- Skanska
- Jærenentreprenør
- NRC
- Veidekke
- Kruse Smith
- Bundebygg
- Ø.M Fjeld
- Mesta

BIM/VDC-utvalget

- Backe
- Skanska
- Kruse Smith
- NCC
- Veidekke
- Peab
- LAB Entreprenør
- Betonmast

Klimatiltak kan ikke velges bort

EBA

ENTREPRENØRFORENINGEN
BYGG OG ANLEGG

Internasjonale forhold

Parisavtalen

- kvotepliktige utslipp
- ikke-kvotepliktige utslipp
- opptak og utslipp fra arealbruk

FNs bærekraftsmål

EU-kommisjonen - fokus

- Sirkulærøkonomi
- Energieffektivitet

Nasjonale rammebetingelser

Stortingets klimaforlik (2008)

- Norges klimagassutslipp skal reduseres med 50 % innen 2030

Anskaffelsesforskriften (2017)

- Der miljø brukes som tildelingskriterium, som hovedregel vektet minimum 30 %

Klimakur 2030 (2020)

- Elektrifisering
- ikke rive bygg, gjenbruke materialer, bruke byggematerialer med lavere utslipp

Klimaplan 2021- 2030 (2021)

- Utslippsfri teknologi
- Sirkulærøkonomi
- Energikrav

NTP 2022-2033 (2021)

- Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål

Kundekrav

Plan- og bygningsloven lar ikke kommunen kreve utslippsfrie anleggsplasser for private utbyggere - vil be om lovendring

Mener de kan redusere klimagassutslipp med over en fjerdedel på E18 Vestkorridoren

Gi oss strengere miljøkrav!

Publisert 05.11.2020 05:16
Politikerne har for lite ambisjoner klimakrav til byggetransaksjoner. I dag er mange offentlige bygg miljømessig utdatert allerede før de er ferdigstilt.

EBAEILT BEPENNED FORRENNEN
UMUO OLO ANLEGG

STRATEGIPLAN FOR EBA 2021-2023

Veikart for bygg- og anleggsnæringen

BA-næringen er en viktig del av den norske klimaløsningen

Klimagassutslippet fra bygg- og anleggsvirksomheten skal reduseres med 50 % innen 2030. Dette krever målrettet arbeid fra alle parter og at hele rekken av virkemidler tas i bruk.

EBAs viktigste tiltak for å nå målet:

- 1. Klimatiltakene må være kunnskapsbaserte***
- 2. Miljøkrav i kontrakter og standarder***
- 3. Økt klimafokus i kurs og opplæringstiltak***

Like klima-ambisjoner over hele landet

- Vi må ha like høye klimaambisjoner over hele landet
- Halvparten av Vegvesenets klimapiloter er lagt til nord
- Forutsigbar etterspørsel skaper tilbud
- Åpne for nødvendige tilpasninger underveis

De mange og store byggeprosjektene i Bodøregionen er en unik mulighet til å ta viktige og varige klimaskritt

- Klimakrav og miljøambisjoner for alt av grunnarbeider i tilknytning til ny flyplass
- Klimakrav og miljøambisjoner for infrastruktur rundt flyplass og endret arealbruk
- Langsiktig miljøstrategi for opparbeiding av arealer til «ny by»

Tre prinsipper for å sikre grønn omstilling

EBA

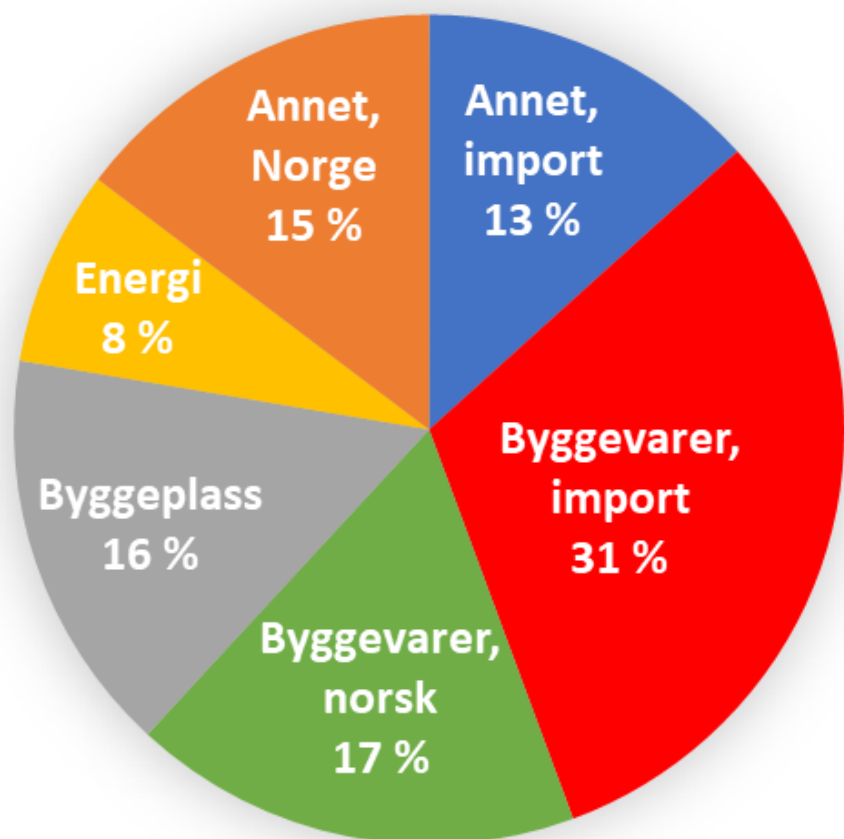
ENTREPRENØRFORENINGEN
BYGG OG ANLEGG

Klimaarbeidet
må være
**kunnskaps-
basert**

Det må
lønne seg
å ta gode
klimavalg

Krav og
ambisjoner
utvikles med **ny
kunnskap og
teknologi**

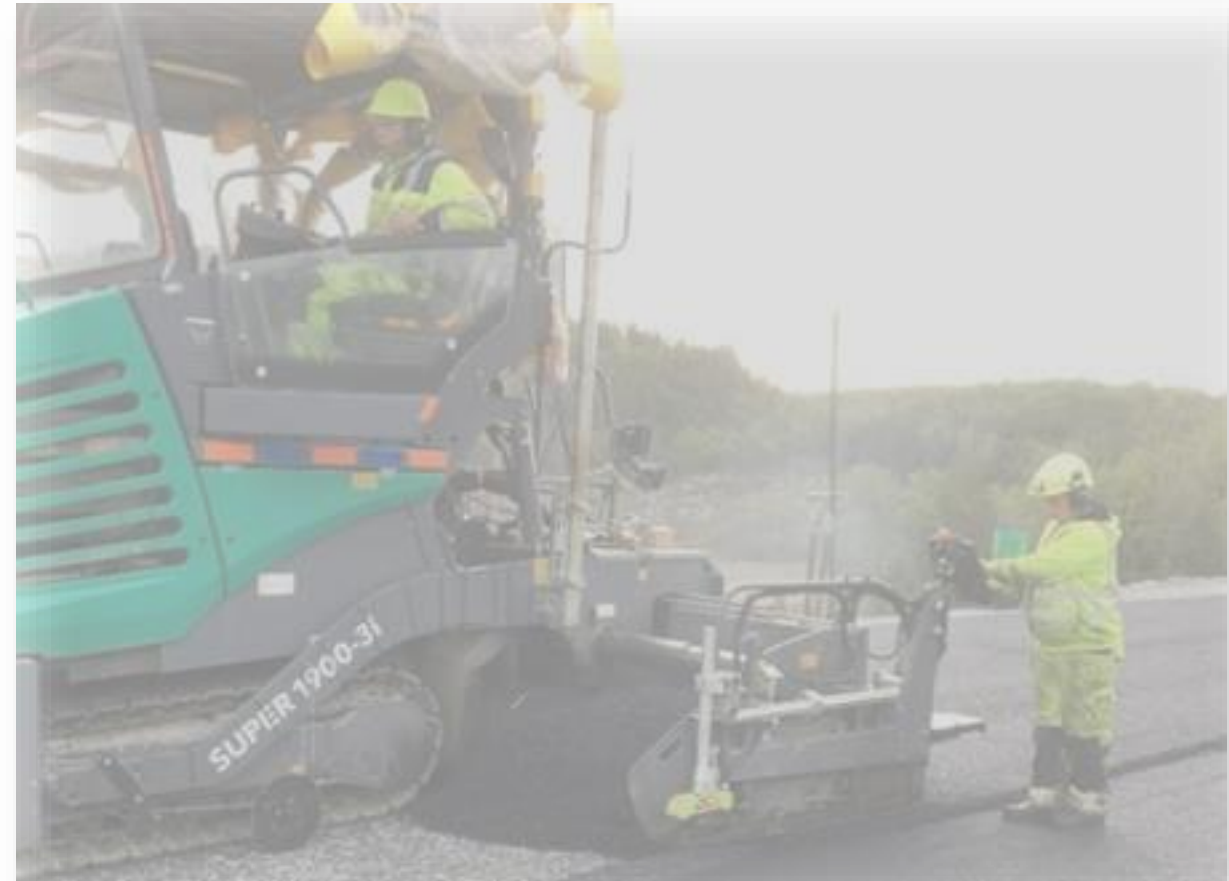
Hvordan fordeler utslippene seg

Sette inn klimainnsatsen der det gir effekt

EKSEMPEL:

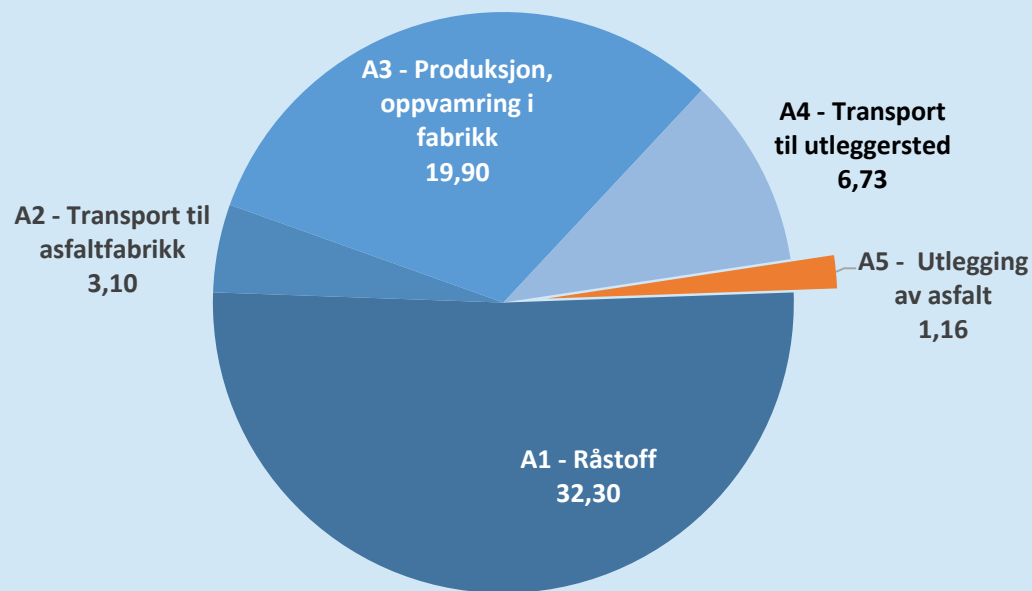
1 tonn produsert
og utlagt asfalt
gir 63 kg Co2
(A1-A5).

Asfalt: Funksjonskrav og tildelingskriterier

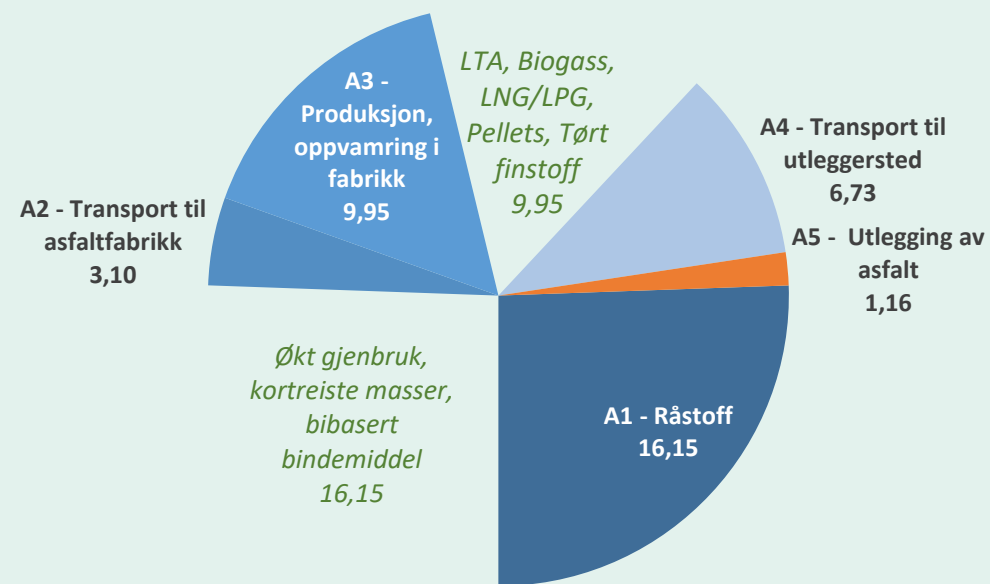
Produksjon, transport og legging av asfalt

EPD: 1 tonn asfalt = **63** kg Co2 A1-A5

Produksjon, transport og legging av asfalt

EPD: 1 tonn asfalt = **37** kg Co2 A1-A5

Våre råd til utbyggerne

- Sørg for tid til å jobbe i utviklingsfasen
- Ta i bruk digitale verktøy for optimalisering og modellering
- Bruk EPD/klimagassregnskap
 - Beslutningsstøtte
 - Kontraktskrav
 - Tildelingskriterie
- Still krav til bruk av Ceequal
- Se hele verdikjeden og livsløpet (LCA)
- Still krav til miljø og klima i kontrakt
- Vekte Co2-tiltak i tildeling av kontrakt
- Lær av byggenæringen
 - er kommet lenger på metodikk og standarder
- Sørg for at det er nok strøm tilgjengelig

Eksisterende krav:

- Fossilfri byggeplass
- Utslippsfri byggeplass

Nye krav under utvikling:

- Krav til materialtyper
(eksisterer på bygg)
- Klimagassregnskap
(eksisterer i Sverige og Danmark)
- Klimaverktøy: EPD Anlegg
(eksisterer for asfalt)
- Optimalisere transportstyring

CEEQUAL

- Miljøsertifiseringsordning for bærekraftig sertifisering av anleggsprosjekter
- Analysere det det man skal utføre. Se etter forbedringspotensialer; implementere de og følge opp hvordan gjennom prosjektering og byggefase.
- Deler opp bærekraft i mange forskjellige temaer. Innen hvert tema blir det stilt krav og kriterier til tiltak man kan gjennomføre for å øke bærekraften på det enkelte prosjekt.

Gode klimavalg må gi konkurransefortrinn

« Offentlige og private bestillere bruker sin innkjøpsmakt til å fremme gode klimavalg og grønn innovasjon.

EBA vil arbeide for at stadig mer ambisiøse miljøkrav innarbeides i form av tydelige og konkrete mål og krav til bærekraftig virksomhet i kontrakter og standarder, og at næringens miljøkompetanse blir et konkurransefortrinn »

- Ambisiøse klimakrav utvikler konkurransekraften til den norske entreprenørbransjen
- Norske entreprenører skal omstille seg til en klimavennlig drift
 - Krever investeringer i utstyr
 - Krever investeringer i kompetanse
- Krever forutsigbarhet
- Det må innføres «skal»-krav til miljø i alle offentlige anskaffelser
- «Ingen grønn omstilling med røde tall»

Krav og ambisjoner må utvikles i takt med ny kunnskap og teknologi

Materialbruk

- Biobaserte bindingsmidler
- Lavtemperaturasfalt
- Kortreiste masser
- Gjenbruk av materialer
stål, asfalt, betong, masser

Alternativ energiforsyning

- Biodiesel
- Biogass
- Implenia og TECO 2030 med pilot på hydrogen.
 - Skal være klar i 2023

De gode elektriske løsningene kommer

- Batteriteknologien er i utvikling
- Gravemaskiner i stadig større modeller
- Batterielektrisk borerigg i bruk
- Helelektrisk mobilkran
- Elektrifiserte betongbiler

Når vi sammen lykkes med det gode prosjektet

- ✓ Klimaavtrykk
- ✓ Fremdrift
- ✓ Budsjett

INNSATSAFAKTORER:

- Kontraktsform og gjennomføringsmodell som underbygger godt samspill og godt samarbeid
 - Tillit og dialog
 - Kompetansedeling
 - Felles målbilde
- Tidlig involvering av entreprenør
- Få tid til å jobbe i utviklingsfasen
- Felles målsetning
- Involvere nødvendig spisskompetanse
- Mot og anledning til å prøve ut nye ting
- Justeringer og tilpasninger underveis

RESULTAT:

- Gode klimaresultater
- Gode økonomiske resultater
- God fremdrift